

K. 513
Nagy-Kőrös oct. 18. 1854.

MM

Kedves Miskám!

Vettem leveledet, sly örömmel, mikor azt jobb lett volna nem vennem,
mert általa meginkább meggyőződtem arról, mit magam előt is
rejtgetek, hogy t. i. nem vagyok többé az, a ki voltam. Sokat
elmondal benne, a mit én nem mertem magamnak megvallani,
mi, pedig ettem, hogy úgy van. Kanyaslani — feledtem, igen!
ez van hátra. Testi és fizikai gyengeség mind mélyebben sü-
lyeszt — s a kárhírőrtak éppen az a kereszteléssege, hogy
látja súlyosodását, de nem bír erővel, magát az atok kárpai-
ból kiküzdöni. Ne adj isten, de úgy lehet, jóslatod teljesül.
ni fog s mi nem látjuk egymást többé. Nem azért, mintha
revelésem, hogy skalnára viharadulok, — én oda sem vá-
gyok többé — sehova! De vannak percek, mikor keresztnek
elnyeltem, megsemmisültem, csak hogy az öntudattól menekül-
jek. Gyulai szokta mondani: fáj az élet... nekem igazán fáj.
A mi az elmaradt látogatást illeti: nekem a te szempontod,
túl talis igazad van. Örülj, hogy nem vagy lényes felfogási
bajomat: boldog vagy! Te úgy veszed a dolgot, mint reális
állapothat történeti kell: két jó barát kereszt egymást; szajja
látja s e vágyak nem 5-6 forint, de örvény és hullám. Te
akadály. Igaz! De mikor az ember nem bír elegendő erővel,
lyel magát 10-12 uőföldnyi ista alhatároson, procrastinál,
és se cöljásól lemondani, sem azt kívinni nem képes! De
mikor valaki, elvőrangú költő nővel bírva, ha veszt akar
inni, a szilfanyagig viheti, s ha van is egy két gondolatja,
szármagagessen hull az földre, mivellett neki a keltő firtak
megadhatná! Mikor orromoltatva kárpától, s kincselve jén-
tel nem képes öt garast keresni! Mikor félőig, vagy
tovább hagyja magát küldetni az ingyenlopokat, sly
reueyben, hogy „istene” egyszer majd csak sugall neki
valamit, — az év telik s a lapok egymásután csak kima-
radnak! Mikor az elepfilya, melyen kenyert keresi,
ránézve nicsd lehefebbnek tűnik fel, — mert nem azzal,
hanem saját befő kincsel külföldik! Mikor igazat-
tan, s kifaradtan családja kirete és s enyhülete, vi-
gáza volna frükvege; s akkor sokajokkal, az el nem
élhető és miatti örökös aggodalmakkal kell találkoznia,
mellyet, bár nemak, de annál gyöttrőbbek! — Nem folytató

lom: igysem értened; örülj ennek édes Miskáim! Az aronban
látszod, hogy ha valamelyünk a látogatás megküldésével velek,
fett, az inkább én vagyok, mint te. Kedélyemnek a kíváncsiság,
a kellemes időtöltés megtrítt, felesleges körben, jölsz-e orvosig
fogott lenni. Talán, talán isten nem hagy el végké, hogy a
jövő nyárra ne frémolhassak. —

Koncertet sajnálom, de nem lehetek róla, ha miattam saját
érdekeid mellőre. Ki tudja, nem fogta volna-e megbánni az el-
doratol akkor is, ha elmegegyek? En oly határozottan embernek
értem magamat, kinek körében csak unatkozóan lehet. Kérjél
nevebern, borsáson meg: én igazi epos hűt lettem, ki szabad
akaratból nem működik, s csak adólag metet, meddig egy fe-
sőt hatalom bírálja. E fensőt hatalom az én örök tevékené-
sem, határozatlanra, &c. körül betegeim. Mert betegségek,
édes Miskáim: tudom napját is óráját, mikor beköszöntött. Az
ita más vagyok, egyiken más; s bár aróta is próbáltam,
vagy kéjszer pegarnsom párnáit s nem agórnak látker nélkül
(Agnes anony is más az epóka spüteménye, valamint Mátyás
anyja, reikben az elró szár s még vagy kettő) korásem lenni
az így, mint előbb. Félre is magamat elaltatni, mert a kime-
nültség, mely rákövetkezik, borzalkis. Idegbajomnak kell lenni:
akár vagyok majd ingerült, majd leverte — gyakran külső ok
nélkül. Erre mutat az is, hogy kevés bor még kint, s semmi
vost utóhasánnal nincs, kávé pedig (feletés) s kútnőre a thea
oly erősen igazán aggodalmat, hogy exellat végké felhagy-
tam. Bort, ki mértelben, orvosom is ajánlotta, kívül egyet
rőnt nem híve, hogy teljese ismerné hajomat.

Egybírást ne gondold, hogy én talán környezőimnek örök-
ke hajuló panaszokkal untattam, mint most veled levelem.
Kéneim hordozom a kint, s akaron feledni, mikor lehet. Melé csak
arórt adófelvő rézkészben, hogy itélj, mit lehet a látogatás
elmaradtától barátságom rovására irni. Látsz, édes Miskáim,
én vonzódom hozzád, kebleidbe öntöm panaszaikat, okajom levelei,
de, azokban vigaszt, nem leverő hangokat keresek: drérek
nem feusszabányaik követelhet téled. Azt nem mondhatod, hogy
specifice irányodban hűlted volna: ha hűlted a világ, —
magam, s mindenki iránt, az betegségeknek rovandófel.
Mert a barátságod is, mint minden más emberi indulatok
erőly kíváncsít: ezt veszem, kell, hogy amar is alább

hagyni türelvel. De a mielőtt érzelmeim vannak: azok kicsi, úgy
mint a bolovgatóbb időkben: meglehetősen-e te ilyen érzelme-
ket, az más kérdés. En, miig lehet, folytatom az érzelme-
apólasát: s ha mint írod, leveleink rúknak s egyper
végkép kimaradnak, akkor én már besej, nagyon besej levelek.
Addig édes jó Miskóim, ne hagyj el! Addig légy rám nézve
az, mi Anacrusnak anyja a föld volt, kiveli érinthet és
mindannyiszor új erőt adott neki. Talán még van remény
hátra; akarom hisni, hogy még felveszülök: s ha ez meg-
történik, barátságunknak nagy reise lesz benne. De becseljünk
már okosabb dolgokról.

Pesttel, ugyancsak, mi egybekötésésem fides. Megjelent
a Toldi esete, hováid is utasított egy példányt, remélem akor
te megtaptad. Pént az a vicces csinált, hogy Kertkény
ekt is fordítja ily cím alatt: „soirée beyrn Schedel.” Ennél
sőt főnt az iradalomban még nem is hallottam felőle. Megle-
het csak egyperűen tudomásul vessük, most az a szokás.
Nem is varok tőle valami nagyot. Financialis érdek-
ből adta ki, miután a híres rám nézve köröngös
lett. Előbb a Bengali füreteibe akarom küldeni, de hi-
lággi lánder caparidalt, hogy, ha már egyper világ elé
kísírom, ottobráig lenne, nem a legnagyobb lehetősé-
ni el érke. Így aztan. Keckemastnak 800 forint: az de
ha e mű nem érdemli, eleges dolgotam már ingyen-módra
is. — A friebert-Tsch per kalauddan folyt le, s lovagiatan
végződött. J. Hoff helyre van áthíva a becsület. De perse,
erről hallgatnak mert kegyes doloz. — Száék nekem is csak
egyper írt meg, — s én mai napig sem válaszoltam. — Mezes-
vára van bírva a kérdeti előfizetés begyűjtése. De hihe-
tően gyér a jövedelem s azire halad a mű kiadása. Egyéb-
iránt Meusovicz nem eubere a fizetésnek; lehet, ő rajta
is mulik valami. — Egy tárfunk millionair, de hihe azt tudja
egéix világ. — A fiorgalom napjai beálltak, nővendégeink
ket annyira jagorodtak. — Jó volt fizetésünknek 10 hat
földdeli járuléjáról... De csak jó maradt. Az idegenektől
aruban didastrumot rendeltek, mi rámege tanáronként 10-20

forintba. Ennyi jóvulás történt helyzetünkön. A drágaság őrülete.
Kalkulált is idestova alig kaphatni: nekem vagy megértem, ősem,
vagy legfőkébb tavaszkor, külsőnkön kell s uincis hova. Ez a
oxigény élet is fokot szer kedélyem romlására. En ugyan
csak inkább történni, de az anyany irókke' békétlen, s ez a mi
eugen is arra sejt. Gyöngyökelen modorral nem rádolhatom: de
épen e néma bű, épeke, rejtett könyek az én gyilkosaim!

Megint ott vagyok a hol voltam. Egy circulus vitiosus,
ban élek, melyből nincs erőm menekülni. — Gyermekem egész
ségesek is nagyok; Laci már a II osztály növendéke s jól
tanul; Julcsa ma holnap eladó lesz. Jó gyermekek! bennök
találhatnám legfőbb örömemet, ha látásuk egyetemesind nem
agghatna jövőjüktől.

Ah, a mit rendszeren egészsejnek hírnak, megvan nekem. Szé-
kelek, enem és iram, mint más; aliram is, de álmaim nehezék.
Fájdalmakat nem érek, kivéve néha uellemken, de ez már nagyon
rég, s annyira megszoktam, hogy nem törődöm vele. Azt is meg-
értem, hogy bajom hypochondria, de ha az, akkor e nyavalya korán,
sem oly nevetőges, mint alkiják. Mert mi lehet borzasztóbb
oly szenvedésnél, mely a jelleműket párnáit fogja, az ön bizalmat
mely nélkül nem csak nagyot, hiszt alkotni, de még a közelet
kívágyainak megfelelni sem lehet, elvli; hogy az ember magát
mindig, mint gyauoltalan, életre nem való, semmi emberl, kép-
relje; s önmeghatárolásban irigylő sorsát azoknak, kik boldogok
ugyan, de valamit mégis tesznek, mert erélyök van. Sen idestov-
ra irigyleti fogom a Tabolyi Ksugéit s Etelka Mártion kötkemén-
nyeit! — irigylem a charlatan! ki egy világot (akadé-
mest) bolybát, mert családja legalább, energiával bír.

Borsán meg, és jó hisztám, hogy ily sötét szögökkel
jószelek. Mármost nem írok így: mártor egyetemen séged is,
magamat is földeritni. De most kellek este lennem, mert külen
ben nem fogtam volna előttem magamat kimenteni. Kelle, hogy
ismervé állapotomat, s ne írj mindent baráti értelem rovására.
Milyenféle iram volt mulatóni első levelemben is, melyet elreptem,
s nem küldtem el hozzád, kímélni akarván. Enyhebb valószínű
nem elégített ki: nyilatkoznom kelle. És most isten áldjon
meg. (Kedves nődnök add át nem fincs esőljás s az én ü-
völkömet. Séged pedig fiaóul) ölet frántalanper

Barátod Jankócs